

אמרות טהורות

מב"ק מרן אדמו"ר שליט"א

פנימי

זוהי

תשפ"ה • גליון קמ"ב

יו"ל ע"י

מכון בארות יצחק זוטשקא
בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

לתרומות והנצחות ולקבלת הגליין במייל:

biz1441441@gmail.com

בשיתוף:

לחיזוק קנין אישי בתורה

03-800-9090

a038009090@gmail.com

לשיעורי כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א ועדכוני חצר הקודש

מערכת זוטשקא: **072-3181866**

עמודי התווך

<p>לעילוי נשמת הרה"ח ר' משה יעקב ב"ר שלום אליעזר ראטער ז"ל</p>	<p>הרה"ג ר' יעקב יהושע ענגלנדער שליט"א</p>	<p>הרה"ג ר' חיים בעק שליט"א</p>
--	--	--

שותף נאמן

<p>לע"נ מרת אביבה ב"ר אליעזר מרדכי ע"ה נלב"ע כ"א אלול תשפ"ד</p>	<p>הר"ר החפץ בעולם שמו הי"ו</p>	<p>הר"ר אברהם ישעי' זולדאן הי"ו</p>
---	--	--

פרשת ויחי

ליל שבת קודש תשפ"ד

יתחשבו אל התורה כיון שעושה אותם בהכרח ולפני כל מעשה ומעשה מחומריות התורה מקדמת לפניו ולאחריו, על כן פסקו התוס' [עי' שולחן ערוך יור"ד רמ"ג ב' ובש"ך סק"ז] דאפילו מי שעוסק במו"מ ובעת שיש לו פנאי חוזר אל התורה מקרי תורתו אומנתו, משא"כ מי שאינו עוסק בתורה אפילו כל עניניו ההכרחיים ברוב יתחשבו למותרות, וכבר נאמרו הדברים לפני החברים המקשיבים בהתרחבות הדברים, זהו שיש לפרש "יששכר" הוא הבעל תורה "חמור" החומריות שלו "גרם" דינו כמו העצמות של איסור שמצטרפין להיתר לבטל את האיסור (עי' יור"ד סי' צ"ט), על כן הבעל תורה אין צריך לסיגופים להתענות לבטל את האיסור כי [העצמות] של איסור מצטרף והבן הדבר, ואמר הטעם "רובץ בין המשפתיים" כי מנוחת החומריות שלו הוא בין הגבולים לפניו ולאחריו תורה וכמש"ל והבן הדבר, עכ"ל.

הרי שפירש לנו בעל בני יששכר זי"ע שאע"פ שפשוטו של מקרא היינו שיששכר סובל עול תורה כחמור חזק, עכ"ז נוכל לפרש הפסוק באופן שיוכל התלמיד חכם להיות ג"כ עתיר בנכסין, והיינו כאשר הוא "רובץ בין המשפתיים" שלפניו ולאחריו תורה וגם כשהוא עוסק במו"מ כל מגמתו לחזור ללימודו.

ובליקוטי מהרצ"א (פרשת ויחי) כתב לפרש הכתוב לפי דברי המשנה (עבודה

"יששכר חמור גרם רובץ בין המשפתיים וירא מנוחה כי טוב ואת הארץ כי נעמה ויט שכמו לסבול ויהי למס עובד", פרש"י "יששכר חמור גרם חמור בעל עצמות סובל עול תורה כחמור חזק שמתעניין אותו משא כבוד", וכן מפרש את כל ברכת יששכר לענין קבלת עול תורה ולפסוק הוראה לישראל שנאמר (דברי הימים א' י"ב ל"ג) "ומבני יששכר יודעי בינה לעתים", והביא שאונקלוס תרגם בפנים אחרים יששכר עתיר בנכסין לענין עשירות גשמית ושתהא ארצו מוציאה פירות טובים ויהי האויב כבוש תחתיו למס עובד, ומשמע פרש"י ז"ל סובר שעיקר פשט הכתוב שיששכר יהי' עסקו בתורה אכן ישנו פנים אחרים שיששכר יכול להיות גם בעל עושר.

ונקדים דברי בעל בני יששכר שידוע שהרה"ק מלובלין זי"ע גילה לו שורש נשמתו שהוא משבט יששכר ולכן הי' מיודעי בינה לעתים, ופירש הכתוב יששכר חמור גרם באופנים רבות ונביא בס"ד מה שפירש בזה בספרו אגרא דפרקא (אות שמג), דהנה בע"כ הוא לאדם לעסוק גם בחומריות עוה"ז אכילה ושת' וכו' וכן בעניני מו"מ וחרישה וזריעה, והנה כתיב "והגית בו יומם ולילה" אבל החילוק הוא שהבן תורה העוסק בתורה עיקר מגמתו בה, רק כשיגיע הזמן לאכול אז הוא אוכל וכל מגמתו למהר להחיש מעשהו בכדי שישוב אל התורה וכן בכל עניניו, הנה גם כל החומריות הללו

והוא מצטרף להיתר לבטל את האיסור כך אכילת התלמיד חכם היא קודש כיון שהיא בתוך גבולות התורה מלפניו ומלאחריו.

ובספה"ק דברי יחזקאל (פרשת שופטים) כתב עה"פ (דברים י"ז ח'-ט') "כי

יפלא ממך דבר למשפט וגו' ובאת אל הכהנים וגו' ודרשת והגידו לך את דבר המשפט", באכלי מזוני אצל מורי חמי הגאון הקדוש ארי' דבי עילאי זלה"ה עלה בדעתו לשאול עצת קדשו בענין תעניתים, וכשבאתי לפניו דיבר עם אחד ואמר בזה הלשון פאסטען אז מען קען מהיכי תיתי אך שאין זה העיקר, וכאשר שמעתי דברי קדשו לא שאלתי אותו יותר כי שמעתי תשובה על אשר רציתי לשאול, ואמרתי אז בליבי דזה פירוש הכתוב "כי יפלא ממך דבר למשפט וכו' ובאת אל הכהנים וגו' ודרשת והגידו לך את דבר המשפט", ולכאור' היה צריך לומר ודרשתם היינו שתשאל אותם, אך הפירוש כך דאם האדם מסופק באיזה דבר מדיני ד' האיך לעשות ילך להצדיקים וישמע דבריהם של הצדיקים ממילא יודע לו האיך להתנהג, וזהו "ודרשת" כשתדרוש בלבך לבד אף בלא שאלת פיהם "והגידו לך" מעצמם "את דבר המשפט" מה שיש לך לעשות עכ"ל.

וכפי האמור בבני יששכר לתלמידי חכמים שגופם וחומריותם הם קודש קודשים ישנם אופנים אחרים לבטל את האיסור, כי התורה מזככת אותם ואכילתם מבטלת את האיסור כדין עצמות האיסור מצטרפות להיתר.

ונראה לבאר טעם הדבר שהחומר של תלמידי חכמים הוא חומריות זכה וטהורה ואין דינה כשאר חומריות של בשר ודם, עפ"י מש"כ הגאון בעל קצות החושן

זרה ס"ב.) "השוכר את החמור להביא עליו יין נסך שכרה אסור שכרה לישב עליה אע"פ שהניח עובד כוכבים לגינו עליו שכרה מותר", הנה יששכר עיקר מלאכתו בתורה הגם שעושה ג"כ מלאכת עראי בעניני עוה"ז מותר לו ליהנות ממלאכתו ומצוה יחשב, וזהו "יששכר חמור גרם רובץ וגו'" הדין של חמור גורם לו להיות רובץ בין המשפתיים היינו פרשיות התורה עכ"ל, כלומר שמתוך דין השוכר את החמור נוכל ללמוד שאם עיקר כונתו לעסוק בתורה אז הנטפל לזה שכרו ומותר, כשם שאם שכר את החמור לישב עליו אע"פ שהניח הגוי לגינו עליו שכרו מותר.

וכן כתב לפרש בליקוטי מהרצ"א שם עפ"י המשנה (שם ס"ה.) "השוכר את החמור וכו' מניח עליו כסותו ולגינתו ומזונותיו של אותו הדרך וכו' חמר מניח עליו שעורים ותבן ומזונותיו של אותו היום וכו'", ומפרש בגמרא "חמר דרכי' למטרח ולמיזבן שוכר לאו דרכיה למיטרח ולמזבן", הנה יתפרש "יששכר חמר גרם" חמר כתיב היינו הדין של בעל החמור גורם לו להיות רובץ בין המשפתיים של תורה, כי אין דרכו לבקש מזונות מחר ודרכו בכל יום לבקש מזונותיו מהשי"ת וברוך ד' יום יום, עכ"ל.

נמצא שיש לפרש בכמה אופנים שהבעל תורה יכול לזכות גם בחיי עוה"ז ולהיות עתיר בנכסין כתרגום אונקלוס, ובלבד שתהא מגמתו בתורה ואז גם החומריות שלו למצוה יחשב.

ומכח זה מחדש הבני יששכר שהבעל תורה א"צ לסיגופים ולהתענות לבטל את האיסור כי החומריות שלו היא קודש, ונמשל לעצמות האיסור שאין בו שם איסור עצמי

לקביעות מקום אבל אותיות מם וסמך לא יהו נכרים אלא על מקום מסוים [ולכן מ"ם וסמך שבלוחות בנס היו עומדים], וביאר שם המהרצ"א לפי דרכו שמאתיים ראשי סנהדראות שהיו מבני יששכר המקום הי' גורם למעלתן, וכמ"ש (דברים י"ז ח') "וקמת ועלית אל המקום וגו'" מלמד שהמקום גורם שאם מצאן זקן ממרא שלא במקומן והמרה עליהם פטור (סוטה מ"ה.), וזהו "ויהיו למס עובד שכוחן של הסנהדרין שהיו מבני יששכר נמשלה לאותיות מ"ם וסמך שהמקום גורם להיותן ניכרים על הכתב, וע"ש שביאר עוד בפנים אחרות שאותיות מ"ם וסמך רומזות למקום.

ולהמבואר בהקדמת שב שמעתתא הנ"ל נוכל לומר בס"ד, דמה שבני יששכר נחשב להם גם החומריות למצוה וכמו שנלמד מדיני החמור כנ"ל ומדיני עצמות האיסור המצטרפות להיתר לפי שעל לוח לבם ופיהם חקוקה וכתובה תורה שבעל פה, וכמו שאותיות מ"ם וסמך אין יכולות להיות אלא על מקום מסויים כך כל תורה שבעל פה אין לה מקום מסוים אלא על לוח לבו של בני יששכר, וממילא צריך גופם להיות מעובד לשמו יתברך ולכן האכילה ושת' שלו נחשבת למצוה כי בלי גוף בריא וחזק כראוי לא יהי' מקום לדברי התורה שבעל פה להיות חקוקים וכתובים, וזהו "ויהיו למס עובד" ששמירת גופם נחשבת לעבודה דכמו אותיות סמך ומ"ם שאין להם מקום מסויים אלא על גבי קלף כך תורה שבעל פה שלומדים אין לה מקום אלא בגוף בריא חזק.

והנה בספר צלח רכב כתב עה"פ "יששכר חמור גרם" בדרך צחות והלצה ע"פ

זי"ע בהקדמתו לספר שב שמעתתא בשם מהר"ל מפראג בספרו תפארת ישראל, בביאור הגמרא (גיטין ס'): "לא כרת הקב"ה ברית עם ישראל אלא בשביל דברים שבעל פה שנאמר (שמות ל"ד כ"ז) "על פי הדברים האלה כרתי אתך ברית וגו'", ופירוש הדבר שהרי דברים שבעל פה אי אתה רשאי לאומרן בכתב נמצא שתורה שבעל פה אין נכתבת על הקלף אלא על לוח ליבם של בני ישראל, ומכיון שתורה שבעל פה אינה כתובה על שום קלף אלא על ליבם של ישראל ועל פיהם של בני ישראל נמצא שהיא מיוחדת לישראל ולכן דוקא תורה זו היא מחברת בין השי"ת לישראל, והוסיף על זה הגאון בעל קצות החושן דלפ"ז הפה של ישראל [וכן הלב של ישראל] הם הקלף של תורה שבעל פה, וכמו הקלף של תורה שבכתב צריך עיבוד לשמה דוקא ויהי' טהור ולא טמא כך הקלף של תורה שבעל פה דהיינו הפה יהי' רק לשמה ולפ"ז צריך להזהר שלא לדבר בפה דברים שאינם מעבודת הבורא, וכתב שם שלתורה שבעל פה צריך יותר פה נקי מלתורה שבכתב שכבר היא כתובה על קלף כשר וזו פי האדם היא הקלף שלה, עש"ב בנועם דבריו.

ולפי דבריו, גם האכילה ושת' של התלמיד חכם צריך להיות במעלה עליונה שהרי היא מעמדת הגוף על מכונו, וגופו של התלמיד חכם הוא הקלף שעליו כתובה תורה שבעל פה.

ובזה נראה לבאר בס"ד מ"ש ביששכר "ויהי למס עובד", וכתב הבני יששכר בליקוטי מהרצ"א (שם) דאותיות מ"ם וסמך שונות מכל האותיות, ששאר אותיות אפשר לחקוק אות מעץ או מתכות ואינו צריך

ויששכר הוא גם עתיר בנכסין ולומד מדין עצמות האיסור מצטרפות להיתר שהחומריות שלו הוא ג"כ מצוה, לכן הוא שונא את התלמיד חכם ביותר שחושב אותו כנכנס בגבולו, ולכן רמז שביקש לנשכו כחמור השובר את העצם כי מדין העצמות נלמד שהחומריות של התלמיד חכם הוא ג"כ מצוה.

והנה לאחר שעלה ונתעלה רבי עקיבא למדרגתו הרמה דרש (פסחים כ"ב:) "את ד' אלוקיך תירא לרבות תלמידי חכמים", כי אז מעלת התלמידי חכמים שמהפכים חומר לצורה ועל ליבם חקוקים דברי תורה שבעל פה ורק על ידי זה נעשה ברית בין השי"ת לבין ישראל.

ויחי רצון שנזכה לשתי שולחנות תורה וגדולה במקום אחד ויהיו כל מעשינו לשם שמים, ועי"ז נזכה לקרב את התיקון השלם בביאת משיח צדקנו במהרה בימינו אמן.

מה דאיתא בגמרא (פסחים מ"ט:), "אמר רבי עקיבא כשהייתי עם הארץ אמרתי מי יתן לי תלמיד חכם ואנשכנו כחמור אמרו לו תלמידיו רבי אמור ככלב אמר להן זה נושך ושובר עצם וזה נושך ואינו שובר עצם" ע"כ, וזהו "יששכר" שהוא כל תלמיד חכם אומר עליו העם הארץ "חמור" "מי יתן לי ת"ח ואנשכנו כחמור" ולמה לא אמר כלב לזה אמר "גרם" שהחמור נושך העצמות גם כן, ואחר זמן רב נדפס שער הפסוקים להרב מורנו רבי חיים ויטאל ז"ל (פרשת ויצא) שכתב שיששכר נתגלגל ברבי עקיבא ופירש כונת הכתוב כנ"ל, עכדה"ק.

ויתכן לפרש בדרך אפשר, כי אם הי' התלמיד חכם עוסק בתורה ופרוש לגמרי מהנאת עולם הזה ואין לו שום נכסים ועשירות לא הי' העם הארץ שונא אותו כל כך כי אז הי' חושב שלו יש עולם הזה ולתלמיד חכם יש עולם הבא, אבל מכיון שרואה שהתלמיד חכם זוכה גם בעולם הזה

סעודה ג' תשפ"ד

פתח יעקב אבינו אמר ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד.

ואיתא בספ"ה"ק שכאשר ביקש יעקב לחזק את בניו לקראת אחרית הימים, הי' צריך להרגיש כיצד ירגישו בניו באותן ימים שהם בבחי' הסתר בתוך הסתר וכמ"ש (דברים ל"א י"ח) "ואנכי הסתר אסתיר פני ביום ההוא וגו'" ולכן נסתלקה ממנו שכינה,

"ויקרא יעקב אל בניו ויאמר האספו והגידה לכם את אשר יקרא אתכם באחרית הימים", ואמרו רז"ל (פסחים נ"ו.) שביקש לגלות את הקץ ונסתלקה ממנו שכינה אמר שמא ח"ו יש במיטתי פסול, אמרו לו בניו "שמע ישראל ד' אלוקינו ד' אחד" כשם שאין בלבך אלא אחד כך אין בלבנו אלא אחד, באותה שעה

הכתוב "יקוו המים" היינו כל תענוגי עוה"ז "אל מקום אחד" כשאומר "ד' אחד" ומקבל על עצמו למסור נפשו עקדה"ש וכל שכן שיבטל תאותו בעבורו עכדה"ק.

וכן מבוואר בתניא קדישא (פרק כ"ה) דלכן תקנו לומר בכל יום "ואהבת את ד' אלוקיך בכל לבבך ובכל נפשך וגו'", כדי לעורר את כח המסירות נפש שיש אפילו לקל שבקלים למסור נפשו על יחוד שמו ית', וכאשר יתבונן שמוכן לסבול יסורי מיתה כדי שלא לכחש ביחודו ק"ו שיהי' מוכן לסבול הכנעת תאותו.

וזה יתכן שהשיבו בני יעקב שאפילו באחריתו הימים כאשר החושך יכסה ארץ ויהי' בחי' סילוק שכינה, עכ"ז הרי נשאר חקוק בלבם כח מסירות נפש על יחודו ית' מכח יעקב אבינו ומזה יוכלו להכניע את יצר התאוה שיתגבר באחרית הימים.

ובספה"ק תפארת שלמה כתב דהנה כתיב (שיר השירים א' ד') "משכני משיכה יש אופן של הכישה במקל שתבוא ויש אופן שקורא לה והיא באה, וכתב התפארת שלמה "והנה באופן הראשון כבר לקינו והוצללנו בכובד הגלות המר אך אנו מצפים להיות הגאולה וישועה באופן השנית בבחינת קוראה לה והיא באה, וזהו שאמר יעקב אבינו "את אשר יקרא אתכם באחרית הימים" שהי' מתפלל על אחרית הימים קודם ביאת הגואל שאין בנו עוד כח לסבול היסורים מכובד הגלות המר, הנה "יקרא אתכם" בקריאה בעלמא ויהי' המשיכה אליו בקריאה והיא בבחינת דעת ולא ע"י יסורים ח"ו עכ"ל.

ואז שאל אותם באיזה כח יתחזקו בזמן של הסתר פנים וסילוק שכינה לזה אמרו "שמע ישראל ד' אלוקינו ד' אחד", ויתבאר עפ"ד האוה"ח הק' עה"פ "ויקרא בהם שמי ושם אבותי אברהם ויצחק" שכשם שאין אדם יכול לנתק ולקלקל באחד משלשה אבות ואין צריך לומר בכלולן יחד כמו כן הם, והיינו שיש לישראל נקודה גנוזה בירושה מהאבות הקדושים שכשם שא"א לבטל קדושת האבות שהיו מרכבה לשכינה כך אי אפשר לבטל אותה נקודה קדושה שיש לנו בירושה מאבותינו, וזהו שענו ואמרו "כשם שאין בלבך אלא אחד כך אין בליבנו אלא אחד", ומכח נקודה פנימית זו נוכל להתחזק גם בעת הסתר פני שכינה באחרית הימים ונוכל להתקרב אליו ית"ש.

ויתבאר עפ"י מ"ש באגרא דכלה (פרשת בראשית) עה"פ (בראשית א' ט') "יקוו המים מתחת השמים אל מקום אחד", דהיינו דמיסוד המים נצמחים כל התענוגים כמ"ש הרח"ו זי"ע בשערי קדושה כמובא בתניא (פרק א'), והנה כאשר מתעוררין בלב האדם נסיונות בתאות עולם הזה קשה לו להתגבר על זה והעצה להנצל מזה בהעלותו על לבו אהבת יוצרו שמוטבע בטבע איש הישראלי ממקבלי התורה, שאפילו הוא מפחיתי הערך כשרוצים לכופו לכפור באמונת אלוקים חיים אזי מוסר נפשו על קדושת שמו ית', והנה כשמוסר נפשו למיתה עקדה"ש אזי בודאי שמבטל אז כל תענוגי עוה"ז מלבדו עבוד אהבת יוצרו, ויחשוב בדעתו שאם מוסר נפשו בעבור אהבת יוצרו איך לא יחסום תאוותו כרגע בעבור אהבתו ליוצרו, וזה שנצטוינו לקרא שמע פעמיים בכל יום ולקבל על עצמינו בתיבת אחד למסור נפשנו על קדושת שמו, וזהו שרמז

שהי' הדין מתוח עליהם להשתלם תיכף, ויוסף השתדל בכל כוחו לבטל מעליהן הדין כעת בחיי אביו אבל נדחה הדין לדור אחרון עד ביאת משיחנו במהרה בימינו לנקום נקמת דם עבדיו ממלכות הרשעה הלזו, וז"ש להם יוסף "ועתה" כעת "אל תעצבו" כי כבר נתבטל הדין כעת אבל עדיין צריכים לחשוש כי העוון מונח עד הגלות הרביעי, כי מלכות הרשעה שפכו דמם כמים ונראה דמם בפרגודו ית"ש לנקום נקמתם במהרה בימינו עכדה"ק.

ויתכן שלכן באו כעת בבכי לפני יוסף מה לעשות כדי להציל את דורות האחרונים משפיכות דמים על אותו עוון וענה להם יוסף "ועתה אל תראו" אין ועתה אלא לשון תשובה, כי אע"פ שישנן ד' חילוקי כפרה וישנן כאלו חטאים שהן מן החמורים ביותר שאין מתכפר אלא ע"י יסורין רח"ל או אפילו בעונש חמור יותר מזה רח"ל, אכן כתב הבני יששכר זי"ע (תשרי ד, יד) בשם החיד"א זי"ע דכל חילוקי הכפרה הם רק למי שעושה תשובה מיראה, אבל אם עושה תשובה מאהבה הרי הכל נהפך לו לזכויות ומתכפר לו בתשובה לבדה וא"צ ליסורים ח"ו, וכתב הבני יששכר שאמנם אין ידוע מקור לזה בגמ' אבל כיון שהחיד"א שהוא רב גדול בדורו פסק כן בודאי פוסקים בשמים כוותי', ובמנחת חינוך (סוף מצוה שס"ד) כתב כן בפשטות מסברא.

ועפ"ז יתכן לומר שיוסף הצדיק אמר לאחים הקדושים שהעצה היא לתקן החטא באופן שלא יצטרכו לזיכור של הרוגי מלכות רח"ל שמזה נתיראו השבטים הקדושים, ובאגרא דכלה (פרשת וישב) כתב דבמה שאמר ראובן "אל תשפכו

והנה אנו עומדים כעת בסיום ספר בראשית ואמרנו "חזק חזק ונתחזק" כדרך שאומרים לאחר כל סיום של ספר בתורה, אולם הפעם כאשר בשעת הסיום אנו נזכרים אימתי התחלנו בקריאת ספר בראשית אנו צריכים ביותר לחיזוק אחר חיזוק, שהרי תחילת קריאת ספר בראשית היתה ביום שמחת תורה שבשעה ששמחנו בשמחת חתן תורה שסיים את התורה וחתן בראשית שהתחיל את התורה, הרי בקצה השני של ארץ ישראל הי' בחי' "הכישה במקל" באופן נורא כאשר למעלה מאלף מבני ישראל נשפך דמם כמים, ומאז ועד עתה עדיין לא עלתה ארוכה למכאוב עם ישראל כאשר הרבה מאחינו בני ישראל נתונים בשבי ובפחד מות ולבבות ישראל נתונים בחרדה מפחד אויב ומצפים לישועת השם בקרוב.

וכאשר מסיימים ספר בראשית יוצאת הקריאה "חזק חזק ונתחזק" שמקוים אנו שמעתה נתקרב אל השי"ת מתוך קריאה של חיבה "אשר יקרא אתכם באחרית הימים", ועתה יוצאת בת קול הקורא לנו "שובו בנים שובבים" השי"ת מחפש את בניו האובדים והנידחים ואינו מוותר על אף אחד מהם, וקורא לכל אחד בחביבות בני יקירי שוב אלי כי לא אוכל לסבול הריחוק ממך ובני ישראל שומעים קריאה זו ומתעוררים בבכי לקראת אביהם שבשמים.

ובפרשתן למדנו ששלחו אחי יוסף לאמר לו "אנא שא נא פשע אחיך כי רעה גמלוך ויבך יוסף בדברם אליו" כי ידעו שעלולים כלל ישראל לשלם מחיר יקר על מעשה מכירת יוסף, ואיתא בספה"ק אגרא דכלה (פרשת ויגש) עה"פ "ועתה אל תעצבו"

ישראל", שבזכות ה"וימאן" שלו זכה להיות רועה אבן ישראל, ובספה"ק אגרא דכלה (פ' וישב ד"ה וימאן ופרשת חקת ד"ה וימאן) כתב בשם האלשיך הקדוש, דלכן יש טעם "שלשלת" על "וימאן" כי דרך אנשים בבא רשע לפתותו לדבר עבירה יתן טענות נגד המפתה להשתיקו, אך לא זה הדרך להציל את נפשו כי אם יתחיל בטענות שמא ידחה המפתה טענותיו בשפת חלקות וילכד ח"ו ברשתו, אך אשר יש לו מח בקדקדו לא יעשה כן אלא מיד יחליט למאן ולומר שלא יעשה כן בשום פנים ואופן אפילו ידחה המפתה טענותיו, ואח"כ אם ירצה יסדר ג"כ טענותיו נגד המפתה וכן עשה יוסף כי ראשנה החליט למאן כמי שקושר עצמו בשלשלת ואח"כ אמר טענות "הן אדוני וגו'".

והגה"ק רבי שלו' משאץ זי"ע אמר דרמו השלשלת על תיבת "וימאן" מרמו שיוסף הצדיק אמר לנפשו שע"י חטא זה עלול לנתק את כל שלשלת היוחסין שלו לאבות הקדושים רח"ל, וכמאז"ל נראת לו דמות דיוקנו של אביו וכו' וזה הועיל לו לקיים את ה"וימאן" בהחלטה גמורה.

ובימים אלו כאשר כמה וכמה נפשות מישראל שבויים בידי צר ונתונים בכל רגע באימת מות רח"ל, ואנו מבקשים עליהם "תבא לפניך אנקת אסיר כגודל זרועך הותר בני תמותה" (תהילים ע"ט י"א), ויכולים אנו להתעורר עי"ז שכאשר ח"ו חוטא האדם בעניני קדושה הוא מוריד חלקי קדושת נשמתו בשבי החיצונים, והניצוצות הקדושות השייכות לנשמת האדם בוכות ומתחננות לפניו שלא יתאכזר עליהם ועל נשמתו ליתן אותם בשבי הסט"א רח"ל,

דמ" רמז להם שלא יגרמו ע"י מכירת יוסף שפיכת דם של הרוגי מלכות, א"ל תשפכ"ו ד"ם עם הג' תיבות בגמט' עש"ר הרוג"י מל"ך, לזאת אמר להם יוסף "ועתה אל תיראו" אין "ועתה" אלא לשון תשובה וראוי להם לעשות תשובה אבל לא מתוך יראה אלא מתוך אהבה, ועי"ז יתוקן הפגם מעיקרו ולא יצטרכו לתקן זאת ע"י יסורים ומיתה רח"ל וזהו "אל תיראו" רק עשו תשובה מאהבתו ית'.

והנה ימי השובבי"ם הם ימים של תשובה מאהבה כי אינו זמן של ימי דין שמתעורר בהם בחינת היראה, אלא שהקריאה שקורין בפרשיות אלו עניני גלות מצרים ויציאת מצרים וקבלת התורה וכו' מעוררת את הזמן, שישתוקקו הנפשות הטהורות להתעלות ולהזדכך בענין נשגב זה כשם שנזדככו נפשות ישראל בכור הברזל, על כן אע"פ שישנן חטאים חמורים ובמיוחד בענין קדושה וטהרה שהכפרה עליהם תלוי' לכאו' ביסורים רח"ל אבל כאמור בתשובה מאהבה אינו כן וימים אלו ימי תשובה מאהבה הן, ובספה"ק שארית ישראל כתב שהם בבחינת עשרת ימי תשובה ואפילו יותר נעלים מהם באיזה בחינה וממילא הזמן מסוגל לתקן הטעון תיקון בנקל ובנחת בלא יסורים ח"ו, והרה"ק מוילעדניק זי"ע כתב דמזמן הבעש"ט זי"ע ניתנת האפשרות לתקן בלי סיגופים אלא ע"י התקשרות לצדיקים אמיתיים שיורו אותנו דרך האמת ויהי רצון שנזכה כולנו לכל זה.

ובפרשתן למדנו שיוסף זכה מלכות ע"י שעמד בגבורה בנסיון הנשגב במצרים וכמ"ש "ותשב באיתן קשתו ויפוזו זרועי ידיו מידי אביר יעקב משם רועה אבן

לעמוד שם בנסיונות הקשים ולגדור עצמם במקום הטומאה בגדרי קדושה ונשאר ישראל נקיים שהרי אחת היתה ופרסמה הכתוב, והנה כתבו המקובלים שהניצוצות הנדחים היו משוקעים בצאנו של לבן ועל כן היו השבטים רועי צאן וכאו עמהם למצרים כדי לגמור בירורן. וזהו שרמזו יעקב ליוסף הצדיק "לך נא ראה את שלום אחיך", שע"י שתגדור עצמך במידת היסוד הנקרא מידת השלום ע"ז תעשה הכנה לבירור הניצוצות שיעשו הבאים אחריך, וגם הנצוצות אשר עדיין מגולגלים בצאן יזכו אח"כ במצרים לעלות למדרגת מדבר ויהיו ג"כ במדרגת השלום שיהיו גדורים שם בקדושה וטהרה, וכאשר אמר יוסף לאחיו "עלו אל אביו כה אמר בנך יוסף שמני אלוקים לאדון לכל מצרים", בזה קיים מה שא"ל יעקב אבינו "והשיבני דבר" כי בזה רמזו לו שעמד בקדושתו ולכן נעשה לאדון לכל מצרים ובזה יבין שראה את שלום אחיו ואת שלום הצאן, וכאשר שמע זאת יעקב אבינו והבין הענין הנרצה "אז ותחי רוח יעקב אביהם" עש"ב בדבריו הק' והמתוקים.

ובזה נתעורר כולנו לאזור חיל לקראת הימים הקדושים הבעל"ט כי הלא שכינת עוזנו מתחננת שנעשה הכל לפדותה מן השבי, וכל מה שעבר על ישראל בתקופה האחרונה הוא רק למען בירור הניצוצות הקדושות ולמען תחזינה עינינו בשוכו לציון ברחמים, לזאת נבקש מאבינו שבשמים שיחון אותנו ונזכה לתקן תיקון הימים הבאים לקראתנו מתוך רחמים וחסדים ובמהרה נזכה לגאולה השלימה אמן.

ואותם ניצוצות שכבר נפלו בידי החיצונים בוכות ומתחננות שנאזור חיל בימים קדושים אלו המסוגלים לתיקון הנפש כדי לפדות אותם מידי צר ולא נשאיר אותם בשבי ח"ו.

ובימים אלו ישראל קדושים מקבלים על עצמם להיות נזהר יותר בשמירת הקדושה בכל האפשרויות לגדור גדר וסייג בעניינים אלו להיות מרוחקים מן הכיעור והדומה לו, ומוסיפים חיל ואומץ ביגיעת התורה שהיא המסייעת לבירור הנצוצות ברחמים בלי יסורים וחולאים רעים רח"ל ובלי שפיכות דמים רח"ל, וכמו שכתב באוה"ח הק' שיש אפשרות לקיים "כיבס ביין לבושו" לכבס העוונות ע"י יינה של תורה, ואז לא יצטרך להגיע ל"דם ענבים סתה" שיהי' הכיבוס ע"י שפיכות דם רח"ל.

ובספה"ק אגרא דכלה (פרשת וישב) כתב עה"פ "ויאמר לו לך נא ראה את שלום אחיך ואת שלום הצאן", שאי אפשר שדיבורו של צדיק לא יתקיים שהרי שכינה מדברת מתוך גרונו ובפרט יעקב אבינו שהי' בחי' "תתן אמת ליעקב" ואיך נתקיימו דבריו "לך נא ראה את שלום אחיך ואת שלום הצאן והשיבנו דבר", אכן מטרת גלויות ישראל הם לברר מהקליפות והניצוצות הנדחים שנפלו בעת השבירה ע"י חטאי אנוש, וכאשר ישתלמו הניצוצין מכל העולם אז יתעלה משיח צדקנו ויהי' החירות העליון המופלג לעולמי עד, ומצרים הי' המקום העכור שבכל העולם ושם היו משוקעין רוב הניצוצות הנדחים ולכן הוצרך יוסף הצדיק לרדת תחילה למצרים ולעמוד בנסיון, ועשה הכנה לכל ישראל שיוכלו

